

Землякам-батуринцям, загиблим і зниклим безвісти у двох війнах, присвячується

День 1 жовтня в Батурині розпочався вшануванням пам'яті загиблих від московитського погрому 1708 року батуринців на Цитаделі Батуринської фортеці, яка є архітектурно-меморіальним комплексом. У церемонії взяли участь начальник Ніжинської районної військової адміністрації Григорій Ковтун, представниця відділення цивільно-військового співробітництва Наталія Криницька, начальник відділу рекрутингу Бахмацького відділення Ніжинської ТЦК і СП Володимир Драненко, Батуринський міський голова Леонід Душа, інші представники Батуринської міської ради, Національного заповідника «Гетьманська столиця», настоятель Батуринської Свято-Покровської парафії о. Роман (Кривко), родини Героїв, родини безвісти зниклих, учасники бойових дій, інші мешканці Батуринської громади.

Захід розпочався із вручення Подяк Міністерства культури України за значний внесок у забезпечення обороноздатності держави, високий професіоналізм і відданість нації та з нагоди Дня захисників і захисниць України п'ятьом працівникам Національного заповідника «Гетьманська столиця», які служать у лавах ЗСУ. Також Подяки Ніжинської районної військової адміністрації вручено ветеранам цієї війни, учасникам бойових дій Олександрю Курчакіну, Володимирю Кіашку, Андрію

Скорині, Михайлу Ковалю, Юрію Бідуліну, Євгенію Хнипелю, Миколі Забелі і Сергію Тхоренку. Частина заходу завершилася традиційним

покладанням квітів до пам'ятника жертвам Батуринської трагедії і хвилинною мовчанню.

Далі дійство перемістилося на

вулицю Гетьманську, де відбулося урочисте відкриття Алеї Слави та «Серця Надії», які відтепер будуть місцем пам'яті не лише батуринців, полеглих у часи Другої Світової війни, а й загиблих/зниклих безвісти у Війні за Незалежність України. Тривалі зусилля міської ради з упорядкування, актуалізації території скверу біля Кургану слави завершилися урочистим відкриттям і меморіальним заходом-освяченням. 23 імені Героїв-земляків на гранітних стелах назавжди закарбовані, так само надійно, як наша вічна пам'ять і шана про загиблих. А 24 портрети безвісти зниклих на цій війні проти москвити на пам'ятному знаку «Серце надії» – як молитва до Бога про повернення їх живими додому.

Впродовж створення меморіалу Національний заповідник «Гетьманська столиця» надавав підтримку Батуринській міській раді як у справі створення Меморіалу, так і в організації самого заходу відкриття комплексу.

...Сонячним жовтневим ранком, попри повітряні тривоги, над нескореним містом пролунали Гімн України, молитва за упокій загиблих і повернення з полону і невідомості живих, слова подяки і підтримки родичам загиблих.

Наталія СЕРДЮК,
наукова співробітниця НІКЗ
«Гетьманська столиця»

Календар дат і подій

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека імені Софії та Олександра Русових видала черговий щорічний календар по області: «Знаменні і пам'ятні дати Чернігівської області на 2026 рік». Укладачі: Л. В. Студьонова (відома краєзнавиця, торік пішла з життя), І. Я. Каганова, Ю. А. Супрун; відповідальні за випуск Ю. О. Соболь. Ось жовтнева частина календаря.

Жовтень

6 – в Седневі Чернігівського р-ну народився Федір Андрійович Лизогуб (1851 – 1928), громадський і політичний діяч. У 1918 році – міністр внутрішніх справ і голова Ради міністрів Української держави. Помер у Белграді.

В Носівці народився Іван Антонович Кочерга (1881 – 1952), український драматург. Навчався у Чернігівській гімназії, деякий час працював у Чернігові, публікував театральні рецензії на сторінках чернігівських газет. Помер і похований у Києві.

9 – народився Євген Федорович Павлов (1941 – 2020), Заслужений художник України. На початку 1980-х років оселився в Чернігові.

17 – в Прилуках народився Яків Андрійович Маркович (1696 – 1770), державний діяч періоду Гетьманщини, письменник-мемуарист і хроніст, один з найбагатших і найосвіченіших людей свого часу. Автор книги «Діяріуш».

Народився Віктор Матвійович Устинов (1926 – 2018). У 1964 – 1973 роках працював головним архітектором Чернігова. Пізніше обіймав посаду головного архітектора Діпроцивільпромбу, тоді ж організував та очолював обласну спілку архітекторів. Значною мірою завдяки його творчим проєктам Чернігів має неповторний сучасний вигляд.

18 – народився Сергій Олександрович Єфремов (1876 – 1939), український громадський і державний діяч, історик літератури, академік і віце-президент ВУАН. У 1925 році відвідав Чернігів, де кілька днів працював в історичному музеї. Автор студій про діячів української культури, життям і діяльністю пов'язаних з Чернігівщиною: Б. Грінченка, О. Кониського, М. Коцюбинського, П. Куліша, Ганну Барвінок, Миколу Вороного, М. Заньковецьку, Г. Затиркевич-Карпинську та ін.

22 – Народився Дмитро Йосипович Іванов (1946), поет, автор багатьох збірок. Багато років очолював обласну газету «Гарт». Лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка та премій імені М. Коцюбинського, О. Десняка та ін. Помер 3 травня цього року.

23 – в с. Рожнівка Ічнянського (нині Прилуцького) р-ну народився Іван Степанович Буренко (1941 – 2024), Заслужений працівник культури України, поет, багаторічний очільник обласної організації профспілки працівників культури.

25 – в селищі Березна Менського (нині Чернігівського) р-ну народився Іван Михайлович Корбач (1926 – 2014), письменник, журналіст і краєзнавець, автор понад 30 романів, повістей, інших книжок. У 1996 році стояв біля витоків Товариства «Чернігівське земляцтво» у Києві, лауреат премії імені М. Коцюбинського та інших відзнак.

30 – в с. Шестовиця Чернігівського р-ну народився Микола Федосович Селівон (1946), правник та дипломат. Голова Конституційного Суду України (2002 – 2005), Надзвичайний та Повноважний Посол України в Казахстані (2006 – 2010).

Зенон Пазняк в Чернігові

Білорусь – Україна

На позаминулих вихідних Чернігів відвідав Зянон Станіславович Пазняк, відомий білоруський політик і громадський діяч, один із засновників Білоруського Народного Фронту «Відродження», голова Консервативно-Християнської Партії – БНФ.

Це особистість рівня титанів, що у 80-х -- початку 90-х виборювали незалежність для поневолених московіями народів.

Зянон Станіславович брав участь у президентських виборах в Білорусі 1994 року, отримав 12,8 % голосів (3 місце).

Зенон Пазняк (справа), зліва Ірина Соломаха, посередині Олександр Молибога

В Чернігові політик зустрівся з головою міської організації політичної партії «Європейська Солідарність», депутаткою міської ради Іриною Соломахою, журналістом Олександром Молибогою. Також відвідав офіс Білоруської ініціативи, провів зустріч з єпископом Білоруської автокефальної православної церкви Станіславом Логіним, волонтеркою Альоною Жаркевич.

Під час обговорення було домовлено про продовження тої праці, якою займається Зянон Пазняк, – змагання до незалежності Білорусі від росії, підтримка білоруських воїнів, що перебувають в силах оборони України.

Політик є жорстким прихильником Балто-Чорноморського союзу (Білорусь, Литва, Латвія, Україна, Молдова) куди має обов'язково увійти вільна Білорусь після поразки росії та знесення диктатури Лукашенка. Європейський Союз, на думку гостя, є шкідливим геополітичним утворенням.

Цікаво, що одне з корінь його роду походить з Холминської громади (північ Чернігівщини).

– Візит політика такого масштабу, це, безперечно, подія для України, – зазначила Ірина Соломаха. – І українська влада повинна була б більше уваги звернути на таку подію. Адже проблема облаштування політичного простору Східної Європи у контексті наших взаємин з Білорусією – це питання безпеки України.

Олександр ЯСЕНЧУК

Відомий політик сучасності

26 вересня я мав змогу зустрітися із легендарною особистістю Зеноном Станіславовичем Позняком (Зянон Станіславович Пазняк). Саме він був одним із фундаторів проголошення Незалежності Білорусі 25 серпня 1991 року.

Сьогодні пан Зенон проживає за кордоном, втім надає підтримку білоруським воїнам, котрі перебувають в силах оборони України. Політик є одним із засновників Національно-Визволь-

ного руху «Вольная Беларусь», метою якого є збереження національної ідентичності, мови, культури. Також однією із найважливіших цілей руху є визволення Білорусі від російської окупації, з-під антибілоруського режиму Лукашенка і встановлення демократичного правління в державі. «Вольная Беларусь» функціонує в еміграції, бо активні члени руху, що проживають у Білорусі, піддаються жорстоким репресіям.

Як зазначив Зенон Станіславович на зустрічі: «Лукашенко панічно ненавидить все білоруське: мову, культуру, літературу, поезію... Основна його мета – якнайдовше втриматися при владі».

Мені пан Зенон розповів, що був у дружніх стосунках із лідером Народного Руху України В'ячеславом Чорноволом, неодноразово попереджав його про небезпеку. І висловив думку, що у вбивстві В'ячеслава Максимовича була зацікавлена РФ.

Під час бесіди я говорив українською мовою, а Зенон Станіславович білоруською, втім один одного повністю розуміли.

На завершення заходу пан Зенон подарував мені свою книгу під назвою «Депутаты Незалежності», в якій розповідає про події, які передували проголошенню Незалежності Білорусі 25 серпня 1991 року, із дарчим написом білоруською мовою: «Пану Аляксандру! Жыве Беларусь! Слава Украіне!».

Олександр МОЛИБОГА,
член Національної Спілки
журналістів України

Книга Сергія Соломахи «Чернігів самоврядний: на шляху відновлення національної пам'яті (1990 – 2025)»

29 вересня в читальному залі обласної бібліотеки імені Софії та Олександра Русових, на черговому засіданні клубу «Краєзнавець» відбулася презентація цієї книги. Спираючись на архівні документи й публікації у пресі, автор простежує перебіг виборчих перегонів, розвиток виборчого законодавства, перейменування міських топонімів.

привітав автора та всіх присутніх з виходом нового вагомого дослідження й побажав панові Сергію подальших творчих успіхів.

Книгу представив автор – громадський діяч,

один із співзасновників обласної організації Народного Руху України та просвітянин Сергій Соломаха. Він вручив примірники видання почесним гостям.

В обговоренні видання взяли участь директор бібліотеки Юрій Соболь, представник Українського інституту національної пам'яті в області Сергій Бутко, начальник відділу регіонального центру підвищення кваліфікації Ольга Козенко, вчений секретар Національного заповідника «Чернігів стародавній» Сергій Черняков, громадський діяч і журналіст Василь Чепурний, поетеса Надія Гал-

ковська, голова Чернігівської районної державної адміністрації Сергій Крамаренко; настоятель Катерининського собору Роман Кіник, депутатка міської ради 1-го скликання Жанна Лозанюк, депутат Ніжинської районної ради Олександр Машир.

У залі демонструвалася книжкова виставка «Чернігів самоврядний», яка висвітлює процес відновлення місцевого самоврядування в Чернігові від витоків 1623 року, коли місту було надано Магдебурзьке право, і до реформи децентралізації сьогодення.